

**ВСП «АНАНЬІВСЬКИЙ АГРАРНО - ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Бюджетна система»

Спеціальність: D2 Фінанси, банківська справа, страхування

та фондовий ринок

Викладач: Костянтин МЕРЖИСЬКИЙ

2025 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань - <i>D2 Бізнес, адміністрування та право</i>	Обов'язковий освітній компонент, що формує спеціальні компетентності
Змістових розділів – тематичний розподіл	Спеціальність: <i>D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</i>	Рік підготовки: 3-й
		Семестр: 5-й
Загальна кількість годин – 90 год.		Лекції: 32 год.
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 60 год. самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти – 30 год.	Освітньо-професійний ступінь: <u>фаховий молодший бакалавр</u>	Практичні: 18 год.
		Семінарські: 10 год.
		Самостійна робота: 30 год.
		Вид контролю: Залік
Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання тощо (міжпредметні зв'язки)	Бухгалтерський облік, Фінансовий облік, Інформаційні системи і технології в обліку, Українська мова.	

Актуальність вивчення дисципліни «Бюджетна система» зумовлена тим, що бюджет виступає основним інструментом реалізації економічної та соціальної політики держави. В умовах реформування публічних фінансів, децентралізації та сучасних викликів (зокрема економічної нестабільності й воєнного стану) зростає потреба в ефективному управлінні бюджетними ресурсами. Опанування цієї дисципліни формує у здобувачів необхідні компетентності для аналізу бюджетних процесів і прийняття обґрунтованих фінансових рішень.

Мета дисципліни: надання студентам теоретичних та практичних знань із організації та функціонування бюджетних: устрою, системи, процесу, політики; вивчення сутності бюджетних відносин і характеру впливу на суспільство, розкриття законів побудови і функціонування бюджетної системи, теоретичних засад системи державного фінансового регулювання в ринковій економіці.

Завдання дисципліни: Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач фахової передвищої освіти повинен набути наступні компетентності/фахові компетентності

Загальна компетентності (ЗК)	<p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	<p>СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства. СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури. СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин. СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність. СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 8. Здатність застосовувати</p>

	<p>сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 12. Здатність використовувати новітні інструменти та технології у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p>
--	--

Результати навчання:

<p>РН 02. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.</p> <p>РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.</p> <p>РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.</p> <p>РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.</p> <p>РН 07. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.</p> <p>РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.</p> <p>РН 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.</p> <p>РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для досягнення спільної мети.</p> <p>РН 14. Знати та застосовувати новітні технології та інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>РН 15. Демонструвати навички самостійної роботи та роботи в команді, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.</p> <p>РН 16. Застосовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>РН 17. Дотримуватися безпеки життєдіяльності та вживати заходів щодо збереження навколишнього середовища.</p>

3. Тематичний план дисципліни

	Назва розділу, модуля, теми програми	Обсяг годин					
		За робочою навчальною програмою					
		Аудиторних	Із них			Самостійна робота	Разом
Лекції	Практичні		Семінарські				
1.	Сутність, призначення і роль бюджету держави	2	2			4	6
2.	Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	4	2		2	4	8
3.	Склад і структура доходів Державного бюджету України	6	2	4		2	8
4.	Склад і структура видатків Державного бюджету України	14	4	8	2	4	18
5.	Фінансування Державного бюджету України	4	4			2	6
6.	Обслуговування боргових зобов'язань Державного бюджету України	4	2		2	2	6
7.	Надходження та витрати місцевих бюджетів України	8	4	4		2	10
8.	Бюджети місцевого самоврядування та бюджетна децентралізація	4	2		2	2	6
9.	Міжбюджетні відносини та бюджетне вирівнювання	4	2	2		2	6
10.	Бюджетне планування і прогнозування	2	2			2	4
11.	Казначейська система України	4	4			2	6
12.	Бюджетний облік, контроль та ризик-менеджмент	4	2		2	2	6
	Всього годин з навчальної дисципліни	60	32	18	10	30	90

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
	За 4-бальною шкалою (екзамен, дз)	Залік	За 12-бальною шкалою
A	відмінно	зараховано	10-12
B	добре		7-9
C			
D			
E	задовільно		4-6
FX	незадовільно	не	3
F		зараховано	1-2

Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
			екзамен	залік
A	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	
B	Здобувач фахової передвищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
C	Здобувач фахової передвищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому			

	самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
D	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
E	Здобувач фахової передвищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
FX	Здобувач фахової передвищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зареховано
X	Здобувач фахової передвищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Рекомендована література

Основна

1. Бюджетна система : підручник / за ред. д. е. н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
2. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. – Дніпро: Монолит, 2021. – 332 с.
3. Державний кредит : навч. посіб. / Лубкей Н. П., Ткачук Н. М., Горин В. П., Карапетян О. М. - Тернопіль : ТНЕУ, 2012. - 140 с. Стор.7-15
4. Бюджетний кодекс України.

Додаткова

5. Конституція України від 28 06 1996, № 254/96-ВР
6. Про державний бюджет України на поточний рік.
7. ПОЛОЖЕННЯ про Державну казначейську службу України, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 215.
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI
9. Аналіз виконання місцевих бюджетів за 2022 рік. Автор: Ігор Онищук (шведсько-український Проект «Підтримка децентралізації в Україні», SALAR International), liveness@ukr.net
10. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД. Автори: Тетяна Овчаренко – експерт з питань бюджету та управління Ангела Бочі – директор економічного департаменту Міжнародного центру перспективних досліджень, к.е.н Василь Поворозник – старший економіст Міжнародного центру перспективних досліджень, к.е.н. 2017 рік

Інформаційні ресурси

11. <https://osvita.ua/vnz/reports/bank/20360/>
12. https://osvita.ua/vnz/reports/management/14085/#google_vignette
13. <https://textbook.com.ua/ekonomika/1473446449/s-18>
14. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3